

Česar ne moreš povedati frizerki

Copyright © 2015 Založba GOGA

Agata Tomažič

Česar ne moreš povedati frizerki

Založba GOGA

Novo mesto 2015

Agata Tomažič
Česar ne moreš povedati frizerki

Agata Tomažič: *Česar ne moreš povedati frizerki*

9	Žabji princ
33	Plašč
42	Predvidljivosti se ne moreš veseliti
48	Mišelovka
61	S pticami si delim nebo
69	Kamniti obraz
76	Praštevila
89	Nič
98	Manjkajoči košček
111	Kdor puli japonski dresnik, slabo ne misli
130	Male skrivnosti velikega kuharskega mojstra
154	Balkon
172	Kopalnica odrtih lisic
199	Irena Štaudohar: <i>Bonsaj z rojstnodnevno torto</i>

ŽABJI PRINC

Natakar, ki se je prišel opravičit, da se je pokvarila klimatska naprava, se je ob tem za spoznanje priklonil in sklonil glavo v nekakšni poniglavosti, ki so jo azijski narodi prignali do popolnosti in ob kateri se normalen človek, se pravi belec, z gnusom obrne stran. Pot do mize bi si mirne duše lahko prihranil, gostje so se že vsaj pol ure pahljali in prestavljali na stolih, na katere so se jim začele lepiti znojne zadnjice. Pa si je vseeno dal ta popravek, bržčas si je obetal napitnine. Njegova plazeča se uslužnost, pomešana z vročino in občutkom zatohlosti, je Miho navdala z nenadno nejevoljo. Z narejeno brezbrizno kretnjo je iz šopa bankovcev, spetega z zlato zaponko, potegnil dvajsetaka: »Macchiato. S kapljo hladnega, posnetega mleka. Hladnega *in* posnetega. In ne več kot kapljo, ste razumeli? Pa kozarec vode zraven. Upam, da mi tega ni treba posebej poudarjati.«

Možic v natakarski opravi je spet izvedel nekakšen ostuden trzlaj z glavo, ki naj bi pričal o njegovi neskončni

(Vse osebe in dogodki so izmišljeni, vsaka podobnost z resničnim življenjem je naključna.)

ustrežljivosti, se zavrtel na peti in v lahnem drncu stekel proti kuhinji. Moški za mizo v temni obleki je z izrazom na smrt zdolgočasenega počasi zaprl oči in si razrahljal kravato.

»Če bi mu dal sto evrov, bi mi najbrž prinesel mamo na pladnju. Lepo garnirano, z jabolkom v gobcu.«

Izza mize se je razleglo hahljanje.

»Ne vem, Miha, poskusi.«

»Ne, se hecaš, ne maram svinjine, preveč mastna je in maši žile. Poleg tega je njegova mama gotovo tolsta ženska s sto kilami in trajno na glavi, želodec bi se mi obrnil, že ko bi jo zagledal, najpozneje pa takrat, ko bi v usta ponese kos njenega mesa.«

Smeh je tokrat donel še manj sproščeno. Pravzaprav so bili nasmeški članov izključno moškega omizja dokaj prisljeni. Eden od gospodov je segel po bombažnem prtiju in si obrisal usta. Potem ga je skrbno dvakrat preganil in položil poleg krožnika. Vzorno pomazanega.

»Kaj je, Stane, se že odpravljaš? Ti tvoja visi za vratom, a?«

Stane, gospod v zgodnjih štiridesetih s plavimi, na prečo počesanimi lasmi, in očali brez okvirjev, za katera se je spričo njegovega okroglega obraza zdelo, da so se mu na nosu zagostila že pred leti in jih ne sname niti ponoči, je zamoljal, da mu je vroče in da postaja pozno.

»Česa ne poveš, vroče je vsem, čas pa je, kot veš, relativna zadeva. Ampak stori, kot hočeš, mi bomo,« je rekel Miha in z gospodovalnim, dasiravno že nekoliko motnim pogledom objel omizje, »mi pa bomo naročili še eno steklenico rdeče karoline, kajne, da bomo?«

Četverica moških med tridesetim in štiridesetim je hitela bolj ali manj krčevito prikimavati. Rahla nesproščenost med njimi je dajala slutiti, da jih je povezoval posel. Iz skopih podatkov – dejstva, da je imel eden od njih neverjetno veliko denarja in ga je radodarno, a oholo trosil naokrog, ostali pa niso premogli dovolj bankovcev ali hrbtenice, da mu ne bi pritegnili – ne bi mogli čisto točno ugotoviti, kaj počnejo. Toda ob novi informaciji – da so bili vsi, od prvega do zadnjega, se pravi šestega, ki je odhajal, oblečeni v temne obleke in svetle srajce, povečini z manšetnimi gumbi – bi mogli sklepati, da si ne služijo kruha s fizičnim delom. Kar je pravzaprav čisto dovolj za površen opis in ustvarjanje vtisov. Iz vsega zapisanega je tudi več kot jasno, da je bila restavracija, v kateri so sedeli, ena tistih institucij, ki se z ničlami na ceniku naravnost bahajo. Še bolj ponosno pa so se izza stekel z nalašč samo delno zagrnjenimi zavesami na mimoidoče ozirali njeni gostje, kot kakšne prenažrte zlate ribice iz nobel akvarija, češ, glejte nas, nam je uspel veliki met, krmiijo nas z izbrano ribjo hrano. Ostale ribe pa so s skrušeno povešenimi plavutmi še naprej plavale mimo, z luskami, oguljenimi od boja za preživetje in neprestanega pehanja za planktonom. Ampak ker je odpovedala klima in prostora ni več preveval prijeten hlad, se je položaj obrnil, in morda je nevoščljiv pogled mimoidočemu, ki mu je vetrič mršil lase, namenil tudi kak prenažrt ribak iz prestižnega akvarija.

Kava seveda ni bila s hladnim mlekom, z ugibanjem, kolikšna je bila vsebnost maščobe, niti ni tratil časa, temveč je skodelico s krožničkom vred s sunkovitim zamahom

desnice pometel na tla. Potem je zmagoslavno vrgel glavo vznak, pri tem seveda prezrl zgroženo spogledovanje bratov v poslu, in zagrgral: »Pri kuhanju kave se, kot vidim, niste preveč dobro odrezali. Upam, da boste iz vinske kleti zmogli prinesiti vsaj neoporečno steklenico rdeče karoline. Mar pričakujem preveč?«

Natakar se je spet ponižno zvil, vendar začuda ni poskušal sam pobirati koscev raztreščenega porcelana. Raje je s kretnjo, v kateri je bil več kot ščepec vzvišenosti, pomignil nekam proti stranišču, od koder je prilezla čistilka. Ustrezneje bi bilo zapisati, da se je prihulila, kajti gospa s pisano ruto, izpod katere so silili kodri sršech kemično posvetljenih las, ni niti za hip dvignila pogleda s konic svojih ortopedskih čevljev in je, čudno zgrbljena, v rekordno kratkem času pospravila sledove mini razdejanja.

Ženska, ki je z drobnimi nevrotičnimi potiski omela drgnila tla, je Miho kdo ve zakaj še bolj ziritirala. Z vžigalnikom je živčno potrkaval ob mizo. Potem je od nekod priletela muha. Kožokrilna žuželka je po prostoru risala počasne, omotične kroge in zraven oddajala živce parajoč zvok. Brenčanje je do njegovih ušes prihajalo v valovih, butali so obenj, tudi ko je muha odletela precej daleč stran in se zapletla v volančke zaves. Bzzzzzzz, je mogoče, da je drobena muha preglasila pogovor? Nikakor se ni mogel zbrati, zvok njenih kril je bil silovitejši od stavkov iz ust sodelavca, raztreseno mu je prikimal, a gledal nekam vstran, proti okenski šipi, ob katero je s svojim hitinjastim telescem potrkavala ona. Čas je relativna zadeva. V tem trenutku se je

zanj vlekel kot smola, ki se oprime prstov, ko se nič hudega sluteč dotakneš debla borovca. Kot bi imela vsaka minuta žep, v katerega bi bile zataknjene še tri njene tovarišice, se pravi tri minute, in bi se čakanje pomnožilo s tri. Postajalo je nevzdržno. V mislih je že slišal plutovinasti zamašek, ki si s plemenitim zvokom in človeško pomočjo utre pot na prostost iz vratu steklenice, v duhu je videl tisto zamolklo rdečino v hrastovini staranega vina, kako vzvalovi v prosojnini zaobljenih pecljastih kozarcev ... Njegov pogled pa je bil prikovan na muho, ni se mogel odtrgati od mrgolazni, sledil ji je vsepovsod, dokler ni pribrenčala naravnost predenj in sedla na malomarno zmečkani prtič, ki ga natakar še ni odnesel. Takoj ko je pristala, si je začela čistiti nožice, upogibala jih je, vse tenke, prvo, srednjo in zadnjo in potem spet vse od začetka, sodelavec pa je bruhal besede, v enoličnem in zato še toliko bolj nadležnem tonu, vse črke so se zgostile v nepredušno ponjavo, ki so jo poveznili čezenj, po hrbtu mu je polzel pot, dušilo ga je, ni imel izbire, odprl je usta, globoko vdihnil, potem pa izprožil jezik in hlastnil po muhi. En tren z očmi, in že je ni bilo več.

Če se je čas prej razbohotal preko vseh dopustnih razsežnosti, je zdaj obstal. Kot bi pred divjanje njegovih še maloprej živčno razrvanih misli nekdo iz zraka spustil hladen betonski zid, ob katerem so se hočeš nočeš ustavile in zdaj utrujeno sopihale in malce zgubljeno zrle predse, se pravi v sivi beton, ki jim ni pustil naprej. S konico jezika je otipal vrsto prednjih zob, preveril nato še povsod drugje v ustih, predvsem na nebu, ali se mu žuželka ni kje zataknila in ali se

ni kam prilepila katera od njenih mnogoštevilnih nožic ali celo krilce. Potem je samodejno segel po prtičku, obrisal si je usta, tako kot po posebno slastnem grižljaju, in se krado ma ozrl po sodelavcih. Eden je še vedno blebetal, ostali so ga poslušali, se pravi, da nihče ničesar ni opazil. A ko je natak naratočil rdečo karolino, je prvi požirek iz pecljastega kozarca naredil s tako ihto, da so ga začudeno pogledali. In menda je samo on vedel, da ga je nagnil tako sunkovito, kot bi splakoval usta pri umivanju zob, ker je pravkar pogoltnil muho ...

***

Žensko iz delikatese je dobro poznal. V skladu s politiko trgovske verige, s katero je bil seznanjen iz prve roke, se pravi iz ust generalnega direktorja, je osebje kolobarilo po prodajalnah, a blondinka štrenasto razvlečenih las se je očitno zagozdila prav v podružnici, blizu katere je stanoval. Spravljala ga je ob živce; saj ne, da bi tako pogosto nakupoval jestvine, le redko je izgubljal čas s pripravljanjem hrane doma, raje je mazal prte po venčku najdražjih gostiln v prestolnici in njeni bližnji okolici, a ko si je zaželel kraškega pršuta, je seveda hotel tenko narezanega. Česar pa ženska iz delikatese dolgo ni mogla doumeti. Prav tako ji ni šlo v glavo, da se med rezanjem in zlaganjem rezin pršuta na papir ne spodobi popravljati kisle repe, ki ji je rasla z glave in silila v oči in bingljala okoli mozoljavega koničastega nosu. Ko je prvič med rezanjem segla z roko, resda orokavičeno s polivinilasto folijo, v lase, je kriknil od gnusa in jo s povzdignjenim glasom prisilil, da je vse narezano zavrгла. V smeti,

in ne kam pod pult, da bi potem lahko postregla naslednji stranki – ali celo odnesla domov, vampastemu možu in krmežljivim, kričavim otrokom. Ne zaslužijo si pršuta. Tolkel je po stekleni vitrini, pod katero so se bohotili tatarski biftek (še kar slastnega videza), francoska solata (z nekaj dni staro skorjico majoneze) in ocvrta piščančja bedra (s katerimi ne bi nakrmil niti garjavega potepuškega psa), in kričal, da hoče šefa, in to ne poslovodje, temveč *Nebojšo*, predsednika uprave trgovinske verige, da bodo prekinili njeno delovno pogodbo, in to *iz krivdnih razlogov*, se pravi brez odpravnine, če mu ne bo narezala novih dvajset dek pršuta, in to takoj, *ne se zajebavat z mano, jebemti*.

***

Pa saj se sčasoma vsi naučijo. Nekateri se uklonijo prej, ob pogledu na dragi kašmirski šal ali zapestno uro ali platinasto kreditno kartico jim vzame sapo in sprevidijo, da nima smisla ugovarjati. Tisti, ki za take finese niso dojemljivi, bodisi da preprosto nimajo tako ostrega očesa (socialna financira pregled pri okulistu samo enkrat na dve leti) ali pa so tako predrzni, se pravi, da so mladostniško prevratniški ali pa preprosto tako kratke pameti (tudi ta je, podobno kot bogastvo, nepravilno porazdeljena), so nekoliko trši oreh. A tudi ta je prej ali slej strt, zvok, v katerem zaječi počena lupina, pa toliko slajši. Ona je sodila v kategorijo tistih kratke pameti. Vsaj tako jo je ocenil, in njegova uvrstitev se je po prvem srečanju še večkrat potrdila; bebavo je boljčala vanj vsakič znova in mežikala z drobnimi, prašičjim sličnimi

očesci. Včasih je v navalu nehlinjenega začudenja še povabila spodnjo ustnico in zevala vanj, kot kakšna prazgodovinska žival, ki je obtičala zelo nizko na evolucijskem deblu, ko je izgovarjal njenim plebejskim ušesom neznana poimenovanja, kot so *olive ka-la-ma-ta* ali *kap-re* ali celo *ka-vi-ar be-lu-ga*. Z napol priprtimi usti je boljčala kot pokvarjen avtomat, moj bog, kaj ne bi bilo lažje postaviti pri delikatesi robota, v katerega bi naložili ustrezen program, da bi prepoznal človeški glas in nato stranki postregel z zelenim, pa tudi v ustrezni količini? Res bi bilo manj kolobocij in zgrajanja na drugi strani steklene vitrine, za katero se je iz njemu neznanih razlogov vsakič, ko je prišel tja, nabrala precejšnja vrsta. Kot da ne bi bilo nakupovanje že samo po sebi dovolj stresno, za nameček se je za njim natepel še grozd ljudi, ki so nervozno hrkali in smrkali in – dihali. Obup, z nakupljenim je odhajal skorajda kot z glavnim dobitkom na loteriji, prekleto.

Ampak ko se mu je tistega popoldneva spet zahotelo pršuta in je ona stala tam vsa nemarna (vsaj lase bi si lahko spela in spravila za tisto poškrobljeno tiaro ali karkoli ji je že čepelo v goščavi nesnage na glavi), se nekako ni zmozel približati steklenemu pultu. Kot bi ga neviden magnet odbijal stran, ni se mogel odlepiti od police s konzervami, prestopal se je kot v upočasnjem posnetku, zagledal se je v njen koničasti nos in v grozi lep čas ni mogel odvrniti pogleda od njega, morda je bila kriva neposrečena neonska razsvetljava, ki je metala tako čudne sence, da se mu je njen nos zazdel grozeč, kot nekakšen kljun, ki bi ga zlahka razprla, zazeval

bi na stežaj, potem pa bi ga, tresk, zaprla, in za vedno bi izginil v roževinasti ječi, še huje, sčasoma bi se pomaknil globlje v njena ptičja prebavila, od koder mu ne bi bilo več rešitve. Vse to mu je v hipu zdrvelo skozi misli, kot scenarij katastrofe, ki si ga ob vkrcavanju v letalo nariše človek, ki ga je na smrt strah letenja, no, on ni bil te vrste, ampak ženska iz delikatese ga je tokrat res tako neskončno spominjala na ptico, na orjaško štorckljo, da se je bil pripravljen odreči pršutu.

***

Tista gostilna je slovela po žabjih krakih. Rahlih, svilnato mehkih, ravno prav pomokanih in pazljivo ocvrtih, postreženih v okusno oblikovanih krožnikih, z nevpadljivimi prtici in dizajnersko dovršenim priborom. Kolikokrat doslej se je, drhteč od veselega pričakovanja, dotaknil ocvrte žabje okončine, jo ponesel v usta, počakal, da se je grizljaj stopil in so živčni končiči ponesli informacijo o božanskem okusu v možgansko središče. In še drugič in tretjič, šestindvajsetič, *moj bog, bi lahko še eno porcijo žabjih krakov, lepo prosim, pa steklenico muškata otonela s Koga, prosim. In ja, vem, da je to dobra izbira, za koga me pa imate.*

Ampak tokrat se nekako ni mogel pripraviti, da bi jih naročil. Še besede so mu šle težko z jezika. Priporočil jih je poslovnim partnerjem, to pa je bilo tudi vse. In takoj za tem, ko je to izgovoril, se je potopil v nekakšno otožnost. Kot bi ga neki pozabljen gib ali določen predmet spomnil na že dolgo preminulega sorodnika ali dekle, ki mu je predavnimi časi strlo srce (v sedanjosti je budno pazil, da se je